

ಸೆಮೆ ಬಿದಿರು, ಏನಿದರ ವಿಶೇಷ ?

ವೆಂಕಟೇಶ್ ಎಲ್. ಮತ್ತು ರಮೇಶ ಎಸ್. ರಾಲೋಡ

ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ, ಶಿರಸಿ - 581 401

☎: 9482023466

ಮಿಂಚಂಚೆ: venkatesh1@uasd.in

ಬಿದಿರು ಅತಿ ಶೀಘ್ರ ಬೆಳೆಯುವ ಹಾಗೂ ಬಹುಪಯೋಗಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಹಸಿರು ಬಂಗಾರವೆಂದು ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದ ಜನರ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದಿನ ಬೆಳೆತೆಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ರ ಸ್ಥಾನ ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಬಡವರ ಮರಮುಟ್ಟು ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಪ್ರಪಂಚದ ಬಿದಿರು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನ ಹೊಂದಿದೆ ನಮ್ಮ ದೇಶವು ಹತ್ತು ಮಿಲಿಯನ್ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಅರಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹೊಂದಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೇ ಮಾಲ್ಡಿವು ಮತ್ತು ಮನೆ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ರೈತರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಏಕೈಕತೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದೆ.

ಒಗತ್ತಿನ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಪಸರಿಸಿದ ಬಿದಿರುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಮಲೆನಾಡು ಮತ್ತು ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸೆಮೆ ಬಿದಿರು (*Oxytenanthera stocksii*) ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಅತಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಬಿದಿರು. ಇದರ ಗಳಗಳು ಪೊಳ್ಳಿಲ್ಲದ, ಮುಳ್ಳಿಲ್ಲದ, 10 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರ ಹಾಗೂ 3.8 ಸೆಂ. ಮೀ. ವ್ಯಾಸವುಳ್ಳ ಹೊಳೆಯುವ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣ ಹೊಂದಿದ ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಬಿದಿರು.

ಕಾಂಡ (ಕಲ್ಮ)ಗಳು ಎಳೆಯದಿದ್ದಾಗ ಬೂದು ಬಣ್ಣ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ತಳದಲ್ಲಿಯ ಗಿಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಉಂಗುರದಂತೆ ಬೇರುಗಳಿವೆ. ಗಣಿಕೆ 15 ರಿಂದ 30 ಸೆಂ. ಮೀ. ಉದ್ದ, ತೆನೆಯ ಕವಲುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪುಷ್ಪಗಳು, ಶಲಾಕೆ ಕೂದಲುವುಳ್ಳದ್ದು, ಪರಾಗ ಕೋಶಗಳು ಮೊನಚಾಗಿ ಒಂದಾಗಿ ಕೊನೆಗೊಂಡಿವೆ ಸೆಮೆ ಬಿದಿರಿನ ಗಳಗಳ ಮೊನೆಯು ವಿವಿಧ ಗುಣದಿಂದಾಗಿ ಇದನ್ನು ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ, ಬುಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಏಣಿ, ಚಾಪೆ, ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸುವ ಕಣಜ, ಗುಡಿಸಲು, ಮನೆಯ ಗೋಡೆಗಳಿಗೂ ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಸಲಕರಣೆಗಳ ಹಿಡಿಗಳನ್ನು, ಸಂಗೀತದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು, ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಇದರಿಂದ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಹಾಗೂ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಬೆಳಗಾಂ, ಹಾಗೂ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಹಿತ್ತಲಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇದರ ಮೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಇದರ ಮೆಳೆಗಳನ್ನು ಹೊಲಗದ್ದೆ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ, ಕೃಷಿ ಅರಣ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯಲು ಒಂದು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಬಿದಿರು. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸೊಪ್ಪಿನ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ನದಿ ದಂಡೆ, ಕೆರೆ ದಂಡೆ, ನಾಲಾ ಮುಂತಾದ ಫಲವತ್ತಾದ ಮಣ್ಣು ಇದರ ಬೆಳೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದ ಉತ್ತರ ಭಾಗವು ಈ ಬಿದಿರಿನ ಮೂಲಸ್ಥಾನ. ಕರ್ನಾಟಕ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಗೋವಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಟ್ಟು ಬಿದಿರು ಬೆಳೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪ್ರತಿಶತ 5 ರಷ್ಟು (2 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಈ ಬಿದಿರಿನಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಕರಾವಳಿ, ಬೆಳಗಾವಿ ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಹೂ ಹಾಗೂ ಬೀಜೋತ್ಪಾದನೆ: ಶುಷ್ಕ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೆಳೆಗಳು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಕೆಲವು ಸಲ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದೆಡೆಯಿಂದ ಹೂವು ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಹೂವು ಬಿಟ್ಟಂತಹ ಗಿಣ್ಣು ಕಾಂಡಗಳು ಬರಡು ಬೀಜಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಬೀಜಗಳಿಂದ ಮೊಳಕೆಯು ಕಠಿಣವಾಗಿದೆ.

ವೃಕ್ಷ ಲಕ್ಷಣಗಳು: ಈ ಬಿದಿರಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ತೇವಾಂಶ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಮೃದು ಮಣ್ಣು, ತೆಳುವಾದ ನೆರಳು ಹಾಗೂ ಗಳಗಳು ನೇರ ಬೆಳೆಯಲು ಗಿಡಮರಗಳ ರೆಂಬೆಗಳ ಆಧಾರ ಬೇಕಾಗುವುದು. ಇದು ಬೆಂಕಿ ಹಾಗೂ ಕಳೆಗಳ ಉಪಟಳಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಸಿಗಳ ತಯಾರಿಕೆ: ಬಿದಿರಿನ ಬೀಜಗಳು ಬರಡಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಸಸ್ಯದ ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಂಡ ತುಂಡುಗಳಿಂದ ಫೆಬ್ರವರಿ - ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಒಂದು ಗಿಣ್ಣು ಹೊಂದಿದ ಕಾಂಡದ ತುಂಡುಗಳನ್ನು 10 ಪಿ. ಪಿ. ಎಂ. ಕೊಮಾರಿನ್ ರಾಸಾಯನಿಕ ದ್ರಾವಣದಲ್ಲಿ 12 ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ನೆನೆ ಇಟ್ಟು, ನಂತರ ಈ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಕಬ್ಬು ನೆಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲ ಅಥವಾ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾಲನೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಶೇ. 80-90 ಕಾಂಡದ ತುಂಡುಗಳು ಸಸಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿ ಬಿದಿರಿನ ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ. ರೈತರು ತಮ್ಮ ತೋಟದ ಬದುಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇನ್ನಾವುದೇ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ನೆಡುವುದಾದಲ್ಲಿ ಗಿಣ್ಣು ಕಾಂಡಗಳನ್ನು ತಾಯಿ ಗುಂಪಿನಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ನೆಡಲು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಕ್ಷೇತ್ರಾರೋಪಣ ಹಾಗೂ ನಿರ್ವಹಣೆ : 50 ಘನ ಸೆಂ. ಮೀ. ಗುಂಡಿಗಳನ್ನು 5 ಮೀ. x 5 ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮಣ್ಣು ಹಾಗೂ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಸಮ ಪ್ರಮಾಣ ಮಿಶ್ರಣದಿಂದ ತುಂಬಬೇಕು. ಒಂದೆರಡು ಮಳೆ ಆದ ಮೇಲೆ ಗುಣಿಗಳ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಸಿ ಅಥವಾ ಗೆಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ನೆಡಬೇಕು. ಮೊದಲನೆಯ ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ

ಮೊದಲನೇ ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಂಕಿ ಹಾಗೂ ಕಳೆಗಳ ಉಪಟಳದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ ಹಾಗೂ ಮೇಲ್ವಿದರ ಮಣ್ಣು ಏರಿಸಿ ದರಗಿನಿಂದ (ಹಲ್ಲಿನಿಂದ) ಮುಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಕಟಾವಿನ ಪದ್ಧತಿ : ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಡದ ಸಸಿಗಳಿಂದ ಬೆಳೆದ ಬಿದಿರು 4 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಗೆಡ್ಡೆಯಿಂದ ಬೆಳೆದ ಬಿದಿರು 2 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕಟಾವಿಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಟಾವಿಗೆ ಬಂದ ನಂತರ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆ ಅಥವಾ 2-3 ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಬಿದಿರುಗಳನ್ನು ಕಡೆದು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಕಡಿಯುವಾಗ ಸುಮಾರು 1 ವರ್ಷದ ಬಿದಿರುಗಳನ್ನು ಮೆಳೆಯ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಿಂದ ಕಟಾವು ಮಾಡಬೇಕು. ಎಳೆಯ ಬಿದಿರನ್ನು ಕಡಿದರೆ ಮೆಳೆಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಯುಂಟಾಗಿ ಅವುಗಳು ನಶಿಸುತ್ತವೆ. ಕಡಿಯುವಾಗ ನೆಲದಿಂದ ಸಾಧಾರಣ 0.5 ಮೀ. ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕಡಿದು ಕಡೇಪಕ್ಷ ಒಂದು ಗಿಣ್ಣು ಮೆಳೆಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಗಿಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬಿಡದೆ ನೆಲಸಮವಾಗಿ ಬಿದಿರನ್ನು ಕಡಿದರೆ ಮಳೆ ನೀರು ನೇರವಾಗಿ ಗೆಡ್ಡೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೊಕ್ಕು ಗೆಡ್ಡೆಗಳು ಕೊಳೆತುಹೋಗುವ ಸಂಭವವಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಇಡೀ ಮೆಳೆ ನಾಶವಾಗಬಹುದು.

ಇಳುವರಿ: ಈಗಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ 6-7 ಮೀ. ಉದ್ದವಿರುವ ಸೆಮೆ ಬಿದಿರಿನಗಳ ಒಂದಕ್ಕೆ ರೂ. 15 ರಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಇದೆ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡ 1 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಸೆಮೆ ಬಿದಿರಿನ ನೆಡುತೋಪಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ 4 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 4,000 ದಿಂದ 5,000 ಬಿದಿರಿನ ಗಳಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿದ ನೆಡುತೋಪಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು 4 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ರೈತರು ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಅಂದರೂ 50,000 - 60,000 ರೂ. ಗಳ ನವ್ವಳ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಜಂದಾದಾರರಲ್ಲ ಮನವಿ

ಪ್ರಿಯ ಜಂದಾದಾರರೇ,

ನಮ್ಮ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ತಮ್ಮ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ತಮಗೆ ಕೃಷಿ ಮುನ್ನಡೆಯು ಅಂಚೆ ಮೂಲಕ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ತಲುಪುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅಕಸ್ಮಾತ್, ಒಂದು ವೇಳೆ ತಲುಪಿರದಿದ್ದರೇ ದಯಮಾಡಿ ಮೊದಲು ತಮ್ಮ ಅಂಚೆ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿರಿ. ಪ್ರಕಟಣಾ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸುವಾಗ ತಮ್ಮ ಜಂದಾದಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ, ಪೊಸ್ಟಲ್ ಸಂಖ್ಯೆ, ಪಿನ್ ಕೋಡ್ ಹಾಗೂ ಪೂರ್ಣವಿಳಾಸವನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಮರೆಯದಿರಿ.

